

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: En Erklæring og Lidt til

Citation: Kierkegaard, Søren: "En Erklæring og Lidt til", i Kierkegaard, Søren: *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 14*, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2010 , s. 15093. Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-eel-txt-root.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 14

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. [Læs CC0-erklæringen](#)

* En Erklæring og Lidt til

Paa Grund af, at det selv for en blot nogenlunde dialectisk Opfindsomhed er temmelig let at tilveiebringe en ustandselig Confusion paa Pseudonymitetens og Anonymitetens Gebet, samt da jeg altid maa befrygte at blive sat i Forhold til det Pseudonyme og Anonyme: er det maaskee ikke ganske overflødigt, at jeg herved paa det bestemteste fralægger mig Forfatterskabet og Medviden af en anonym Artikel i den Berlingske Tidendes Nr. 108¹, der ved Hjælp af et digtende Colon lige i Begyndelsen og et forvexlende Pronomen lidt længere henne bringer mig, næsten som afgjort, i et meget nært Forhold til Forfatterskabet af adskillige pseudonyme Bøger. Det her Sagte antager jeg at være tilstrækkeligt. Enhver, der overhovedet tænker, vil let indsee Følgende. Dersom jeg ikke er Forfatter af hine Bøger, saa er Rygtet Usandhed; dersom jeg derimod er Forfatteren, saa er jeg den Eneste, der er berettiget til at sige, at jeg er det. Ethvert andet Forsøg er da, under den sidste Antagelse, uberettiget, og som Rygte atter en Usandhed. I det ene Tilfælde er Rygtet usandt, i det andet Tilfælde er Usandheden den, at det ikke kan være andet end et Rygte. Et saadant uberettiget Forsøg er ogsaa kun daarligt retfærdiggjort ved lidt Juristeri, thi et Forsvar, at man kun har sagt hvad Rygtet siger (dog paa en mere afgjørende Maade baade i Formen og derved, at det siges paa Prent) er netop en Selvangivelse, der viser, at man var sig bevidst at gaae paa forbudne Veie. Og naar saa endelig et saadant uberettiget Forsøg gjøres først nu, ɔ: længe længe bag efter, nu, da end ikke den officielleste Vished vilde interessere, saa er Forsøget en kjedsommelig Ubehændighed, hvilket i Forhold til snilde Vendinger og i Forhold til det, at ville gjøre sig interessant i en Avis, er uheldigt nok. Visseligen, om jeg var Forfatteren, jeg skulde vel vogte mig for nu paa en saa kjedelig Maade at falde Læseverdenen til Besvær med Navnsangivelse, nu, da Ingen mere er nysgjerrig og alle længst kjede af at gjette.

1. Artiklen er mærket: -n, og hidrører saaledes ikke fra denne Tidendes meget ærede Redaction.
(tilbage)

Saavidt min Erklæring. De ærede pseudonyme Forfattere, (man kunde næsten sige Dhrr. pseudonyme Forfattere overhovedet, thi Anmelderen angiver ganske ubestemt, hvor mange han mener) overlades den smigrende Anerkjendelse, der er bleven dem til Deel i hin ene Spalte af Hr. -n. Uenige blive de vel ikke om at dele Byttet. Jeg tænker i det mindste som saa. Dog det vedkommer jo ikke denne Sag hvad jeg tænker. Og dog, maaskee tænke de pseudonyme Forfattere ligesaa, maaskee kan jeg endog gjøre dem en Tjeneste med at fritage dem fra den Uleilighed selv at sige Noget. Naar saa er, saa vilde jeg tillige ønske, at hvad jeg nu skriver, ved at være lidt mere underholdende, maatte gjøre godt igjen hvad jeg for Læserne kan have forspildt ved min Erklærings Kjedsommelighed og en kjedsommelig Omtalen af mit Navn, en kjedsommelig Conseqvens af en Ubehændigs Forsøg. Altsaa jeg tænker som saa. At blive fremkaldt foran Læseverdenens Front for at roses - aa ja! Men saa maa det jo være Generalen, der gjør det; er den Fremkaldende f. Ex. en Stykkudsk, saa blive de begge latterlige. - At blive anvist i en enkelt Retning endog den udmærkede Hæderspost i Literaturen oven over alle Sam *tidige - aa ja! Men det maa da være af En, som ikke selv staaer udenfor. Det er jo rigtignok stundom godt for Upartiskhedens Skyld, som man siger, at staae udenfor; men med Hensyn til en saadan smigrende Indbydelse var det dog bedst, at Indbyderen stod indenfor, at det ikke ender med, at baade Indbyderen og den Indbudne blive udenfor, og Æresbevisningen et Sidestykke til den Transaction, da de to Gaudiebe sælge og Studenstrup kjøber Raad og Domhuset. - Som Ankommende i Literaturen at blive gjæstevenskabeligen modtaget, ja næsten bekomplimenteret af en Imødeilende - ih, Gud bevares! Men saa maa det da være en Befuldmægtiget, at ikke den stakkels bedragne Forfatter, naar han i Procession kommer anstigende med hin Gjæstfrihedens ædle Repræsentant (ak! hans Fremtids Haab og hans Lykkes Ophav) under Armen, med Beskæmmelse skal opdage, at det er en Bedrager, han følger med, at han har drukket Dus med Skarpretteren. - At opmuntres til at forsøge sig i andre Retninger - hvor smigrende! Men saa maa den Opmuntrende være Overhoved i Literaturen. Dersom derimod den vinkende Veiviser bliver borte som en Nysen, hvad saa? - At høre det forførreriske Ord, det kongelige Bifald, der velvillig betyder en Forfatter at blive ved i fortsat Stræben - aa ja! Men saa maa det være en Mæcenat, der taler, og sæt saa, at det kun var et balloterende Medlem af Literaturen. Da nemlig hin Anmelder (hvad skal man i en Fart kalde En, der skriver Noget i en Avis om en Bog) er Anonym, og saaledes berøvet Autoritetens Vederhæftighed, da han i selve Artiklen ikke just producerer sig som virkelig General, Stormester, Mæcenat, saa er det jo snurrt nok, at en saadan Anonym i een Spalte gjør sig uendelig bred, og ikke gjør Andet. Der var maaskee den, hvem det faldt vanskeligere at tilgive ham denne Brede, end den Brede, han saa overbærende tilgiver de pseudonyme Forfattere.

Altsaa, jeg tænker som saa: en ubeføiet Anerkjendelse er ligesaa forkastelig som et ubeføiet Angreb. Netop i vor Tid er det Første saa farligt, fordi man paa saa mange Maader søger at fravryste de enkelte Udmærkede, hvem vort Fødeland kan være stolt af, en ved sjelden Fortrinlighed gennem en Aarrække erhvervet Navnkundigheds Krav paa at nyde en yngre Slægts Ærbødighed og Bemyndigelse til at anvise Begyndere Plads i Literaturen, til at opmuntre dem ved et vinkende Tilraab. Ja! naar det f. Ex. er den legitime Hersker i dansk Literatur, Prof. Heiberg, der taler, naar det er en europæisk rangerende Lærd som Prof. Madvig, der taler, naar det er hint myndige høiærværdige Firma Kts., der taler, - ja, saa har et Vink sin

Betydning, saa har det opmuntrende Ord sin Gyldighed, saa har en velvillig literair Hilsen sin Glæde. Ældre føler jeg mig i det mindste ikke; og maaskee tænke de pseudonyme Forfattere ligesom jeg, at det er ved at værne om en Anerkjendelses Pris, at man sikkrer sig selv mod at blive latterlig, og redeligt gjør Sit til, at den Ældres lovlige Tilgodehavende ikke forvandles til en Narrestreg.

S. Kierkegaard.